

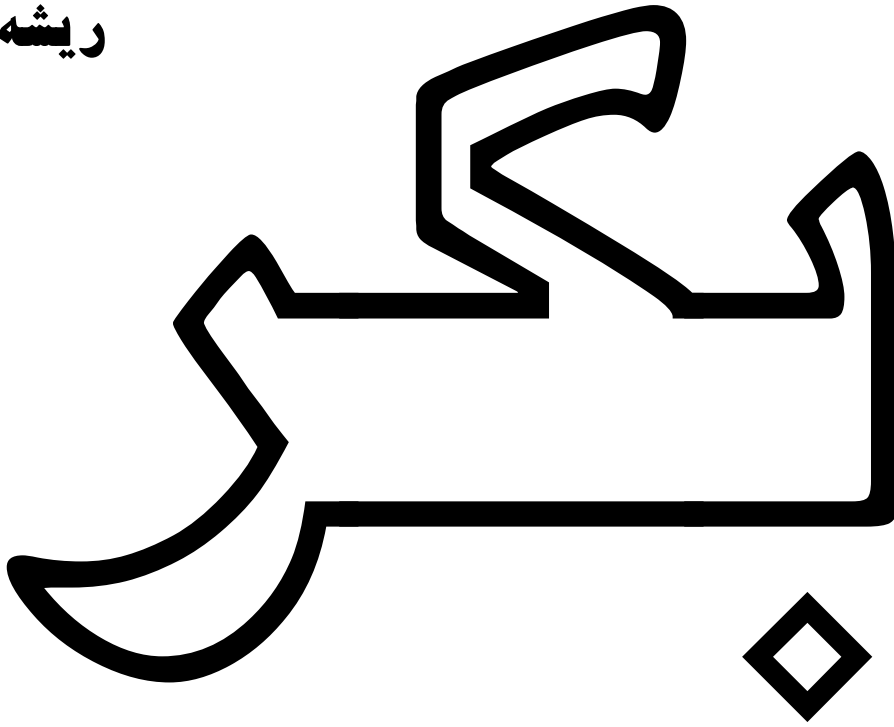

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۹۵

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۹۵، «بکر» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «بکر» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «بکر» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۹۵
ریشه	بکر
تعداد تکرار	۱۲
تعداد مشتقات	۴
تعداد ریشه مرتبط	۶۵

فهرست مشتقات

۱. أَبْكَاراً (۲)   ۲. الإِبْكَارِ (۲)   ۳. بُكْرَةً (۷)   ۴. بِضْرٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اصل (۴)	۱۴. بین (۲)	۲۸. رزق (۱)	۴۱. عبد (۱)	۵۵. کثر (۱)
۲. الله (۲)	۱۵. توب (۱)	۲۹. رسل (۱)	۴۲. عذب (۱)	۵۶. کلم (۱)
۳. اله (۲)	۱۶. ثلث (۱)	۳۰. رمز (۱)	۴۳. عزر (۱)	۵۷. کن (۲)
۴. امر (۱)	۱۷. ثیب (۱)	۳۱. زوج (۱)	۴۴. عسی (۱)	۵۸. لغو (۱)
۵. امن (۲)	۱۸. جعل (۲)	۳۲. سیح (۵)	۴۵. عشو (۴)	۵۹. ملل (۱)
۶. انس (۱)	۱۹. حرب (۱)	۳۳. سطر (۱)	۴۶. عون (۱)	۶۰. وحی (۱)
۷. انن (۳)	۲۰. حقق (۱)	۳۴. سلم (۲)	۴۷. غفر (۱)	۶۱. وسم (۱)
۸. اول (۱)	۲۱. حمد (۱)	۳۵. سمع (۱)	۴۸. فرض (۱)	۶۲. وعد (۱)
۹. اوی (۲)	۲۲. خرج (۱)	۳۶. سمو (۱)	۴۹. فعل (۱)	۶۳. وقر (۱)
۱۰. ائی (۲)	۲۳. خیر (۱)	۳۷. سیح (۱)	۵۰. قرر (۱)	۶۴. وله (۲)
۱۱. ای (۲)	۲۴. دعو (۱)	۳۸. صبح (۱)	۵۱. قنت (۱)	۶۵. یوم (۱)
۱۲. بدل (۱)	۲۵. ذکر (۲)	۳۹. صبر (۱)	۵۲. قول (۶)	
۱۳. بقر (۱)	۲۶. ذنب (۱)	۴۰. طلق (۱)	۵۳. قوم (۱)	
	۲۷. رب (۶)		۵۴. کتب (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۶۸} قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ
۲. {آل عمران - ۴۱} قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا وَادْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ
۳. {مريم - ۱۱} فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا
۴. {مريم - ۶۲} لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا
۵. {الفرقان - ۵} وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمَلَّى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا
۶. {الأحزاب - ۴۲} وَ سَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا
۷. {غافر - ۵۵} فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ اسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ
۸. {الفتح - ۹} لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَ يُعَزِّزُوهُ وَ يُوقِّرُوهُ وَ يُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا
۹. {القمر - ۳۸} وَ لَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ
۱۰. {الواقعة - ۳۶} فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا
۱۱. {التحریم - ۵} عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ تَيَّبَاتٍ وَأَبْكَارًا
۱۲. {الإنسان - ۲۵} وَ اذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا